

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀gọ̀rùn-ún kan àti Àádọ̀ta-meje

Sìsàlàyé Àpẹ̀rẹ̀ Àmì-Àsọtẹ̀lẹ̀ ti Kírúsi nínú Ìwé Dániẹ̀lì

Jeff Pippenger

2024-03-25

Nínú ẹ̀sẹ̀ kìn-ín-ní, ti orí kẹwáá, a jẹ́ kí a mọ̀ pé ọ̀dún kẹta ti Kírúsi ni ó jẹ́; sùgbón nínú orí kìn-ín-ní, a jẹ́ kí a mọ̀ pé Dániẹ̀lì wà láàyè nikan, tàbí pé ó dúró títí di ọ̀dún kìn-ín-ní ti Kírúsi.

Dániẹ̀lì sì wà títí dé ọ̀dún àkókó ti ọ̀ba Kírúsi. Dániẹ̀lì 1:21.

Fún ọ̀dún méjì ni Kírúsi ti ẹ̀ ẹ̀jọ̀-ijọba pẹ̀lú Dáírúsi ará Mídià ní pàtàkì; nítorí nàà, ó jẹ́ ọ̀dún kẹta rẹ̀, sùgbón ó tún jẹ́ ọ̀dún kìn-ín-ní rẹ̀ pẹ̀lú.

Ní ọ̀dún kẹta ti Kírúsi ọ̀ba Périsiá, a fi ọ̀ràn kan hàn fún Dániẹ̀lì, ẹ̀ni tí a n pè ní Bélítíṣásàrí; ọ̀ràn nàà sì jẹ́ ọ̀tító, sùgbón àkókò tí a yàn nàà gùn: ó sì yé e nípa ọ̀ràn nàà, ó sì ní imọ̀ nípa iran nàà. Dániẹ̀lì 10:1.

Ní ti àsọtẹ̀lẹ̀, a mú Kírúsi wólé nínú iran àkókó àti iran ikeyin Dániẹ̀lì. Orí kìn-ín-ní Dániẹ̀lì, gégé bí a ti ẹ̀tò rẹ̀ kalẹ̀ tẹ̀lẹ̀ nínú àwọn àpilẹ̀kọ̀ ẹ̀kẹ́kẹ́, dúró fún àngẹ̀lì àkókó ti Ìfihàn orí kẹrinlá. Nígbà tí a bá fi àngẹ̀lì àkókó hàn nínú àsọtẹ̀lẹ̀, ó ní gbogbo àbùdá àsọtẹ̀lẹ̀ ti gbogbo àwọn àngẹ̀lì mètẹ̀tẹ̀ta ti Ìfihàn 14. Ìgbésẹ̀ mètẹ̀tẹ̀ta ihinrere àinipẹ̀kun tí a ẹ̀pẹ̀rẹ̀ nínú àngẹ̀lì àkókó ni pé, “ẹ̀ bẹ̀rù Ọ̀lọ̀run,” “ẹ̀ fi ọ̀go fún Un,” nítorí pé “wákàtí idájọ̀ Rẹ̀ ti dé.”

Nítorí Dániẹ̀lì àti àwọn ọ̀dọ̀kùnrin ọ̀lọ̀lá mètẹ̀tẹ̀ta nàà “bẹ̀rù Ọ̀lọ̀run,” wọn yàn láti kọ̀ oúnjẹ̀ Bábílónì sílẹ̀, kí wọn sì dúró gégé bí aláwọ̀ ewébẹ̀. Nínú àdánwò ojú tí ó tẹ̀ lé e, Dániẹ̀lì àti àwọn ọ̀dọ̀kùnrin ọ̀lọ̀lá mètẹ̀tẹ̀ta nàà “fi ọ̀go fún Ọ̀lọ̀run” nínú irisi ara wọn tí ó ní ilera, ní iyàtò pẹ̀lú àwọn tí wọn jẹ́ oúnjẹ̀ Bábílónì. Lẹ́yìn ọ̀dún mètẹ̀tẹ̀ta, “àkókò idájọ̀” dé nígbà tí Nebukadinésàrí dán wọn wò, ó sì rí i pé wọn gbọ̀n ní ilọ̀po mewaá ju gbogbo àwọn ọ̀lọ̀gbọ̀n Bábílónì lọ.

Àwọn ìgbésẹ̀ mètẹ̀tẹ̀ta ihinrere àinipẹ̀kun nàà ni a tún ẹ̀fihàn nínú orí ikeyin Dániẹ̀lì gégé bí ilàna tí imúgbòrò imọ̀ fi n wéni mọ̀, fi n sọ̀ wọn di funfun, tí ó sì n dán àwọn tí a dìde lójúṣe fún imọ̀lẹ̀ tí a sí sílẹ̀ ní àkókò ikeyin wò. Nínú orí kìn-ín-ní Dániẹ̀lì, gégé bí ó ti rí nínú ẹ̀yí ikeyin pẹ̀lú, ni a ti mọ̀ àwọn ìgbésẹ̀ mètẹ̀tẹ̀ta ti àngẹ̀lì kìn-ín-ní, ẹ̀yí tí ó ní gbogbo àwọn àngẹ̀lì mètẹ̀tẹ̀ta nínú, sí. Nítorí pé orí kìn-ín-ní ni ihinrere àinipẹ̀kun ti àngẹ̀lì kìn-ín-ní, orí keji Dániẹ̀lì n ẹ̀jọ̀ àngẹ̀lì keji ti Ìfihàn mètẹ̀tẹ̀ta, níbi tí a ti ẹ̀fihàn idánwò ère ẹ̀ranko nàà tàbí ère Kristi, gégé bí ó ti rí nínú idánwò keji nínú àwọn ìgbésẹ̀ mètẹ̀tẹ̀ta ti orí kìn-ín-ní.

Nítorí pé orí kìn-ín-ní àti keji nínú Dániẹ̀lì dúró fún àngẹ̀lì àkókó àti ẹ̀keji ti Ìfihàn mètẹ̀tẹ̀ta, orí kẹta àti idánwò tí ó wà ní Pẹ̀tẹ̀lẹ̀ Dúra, dúró fún ihinrere àngẹ̀lì kẹta, pẹ̀lú ikilò rẹ̀ pé kí a má ẹ̀ gba àmì ẹ̀ranko nàà. Nínú orí kìn-ín-ní Dániẹ̀lì, a mẹnú kan ọ̀dún kìn-ín-ní Kírúsi, àti nínú orí kẹwáá, tí i ẹ̀ iran ikeyin Dániẹ̀lì, a ẹ̀fihàn Kírúsi nípasẹ̀ ọ̀dún kẹta rẹ̀, sùgbón a mọ̀ pé ọ̀dún kẹta nàà ni ọ̀dún kìn-ín-ní rẹ̀, nítorí Dániẹ̀lì kò tẹ̀síwájú ju ọ̀dún kìn-ín-ní Kírúsi lọ.

Nítorí náà, Kírúsi jẹ àmi isàpeṣe ọdún kìn-ín-ní kan tí ó ní ọdún mēta nínú. Ó jẹ àmi isàpeṣe ihin isẹ àngẹ̀lì kìn-ín-ní. A mēnuba ọdún kìn-ín-ní Kírúsi nínú esẹ̀ ikeyìn iran àkókó Dáníẹ̀lì, lẹ̀yìn náà a tún mēnuba rẹ̀ nínú esẹ̀ àkókó iran ikeyìn Dáníẹ̀lì. Ó ẹ̀ pàtàkì láti mọ̀ isàpeṣe àsoṭelẹ̀ tí Kírúsi, àti pé àwà kókó n fí hàn pé ó dúró fún ihin isẹ̀ àngẹ̀lì kìn-ín-ní. A lè fí èyí múlẹ̀ ní tí àsoṭelẹ̀ nípa òtító náà pé Dáníẹ̀lì sọ ọdún kẹta rẹ̀ di ọdún kìn-ín-ní rẹ̀; sùgbón ní pàtàkì jùlọ, a fí í hàn nípa àṣẹ̀ àkókó tí ó kẹde.

Ijà tí Gébériẹ̀lì n bá àwọn ọba Pérsià jà nínú orí kẹwáá, jẹ nípa mímú Kírúsi dé ipò tí yóò fí tẹ̀sìwájú kí ó sì kẹde àkókó nínú àwọn àṣẹ̀ mēta, èyí tí yóò jẹ kí àwọn Júù padà wá kí wọn sì tún Jerúsálẹ̀mù àti tẹ̀npilì kó. Àṣẹ̀ kẹta náà yóò sàmi ibèrẹ̀ àsoṭelẹ̀ ọdún egbèrún méjilélọ́dúnrún, èyí tí ó parí nígbà tí àngẹ̀lì kẹta dé ní October 22, 1844. Àṣẹ̀ kẹta náà sojú àngẹ̀lì kẹta, nítorí náà àṣẹ̀ àkókó tí Kírúsi sojú dídẹ̀ àngẹ̀lì àkókó ní 1798. Kírúsi sojú àngẹ̀lì àkókó, àti nítorí ìdì yí, nínú iwé Dáníẹ̀lì ọdún àkókó rẹ̀ sojú ọdún mēta.

Ní náà, Sírúsi dúró fún “àkókò òpin,” nítorí pé nígbà tí àngẹ̀lì àkókó (Sírúsi) dé ní ọdún 1798, ni “àkókò òpin” dé, a sì sí iwé Dáníẹ̀lì sílẹ̀. A gbàgbọ̀ pé orúkọ Sírúsi tí wá láti inú ọ̀rọ̀ Pérsia Àtijọ́ náà “Kūrus,” tí ó tùmọ̀ sí “oòrùn,” pẹ̀lú ọ̀rọ̀ Élámu náà “kursh,” tí ó tùmọ̀ sí “itẹ̀,” èyí sì fí hàn ibáṣepọ̀ pẹ̀lú àṣẹ̀ ọba tabí ijọba ọba. Aísáyà náà sì tọka sí àwọn àbùdá wọnyí tí Sírúsi pẹ̀lú.

Eni tí ó sọ nípa Kírúsi pé, Ọun ni olùṣò-àgùntàn mi, yóò sì ẹ̀ gbogbo ifẹ̀ mi; títi ó fí n sọ fún Jerúsálẹ̀mù pé, A ó kọ ọ; àti fún tẹ̀npilì pé, A ó fí ipilẹ̀ rẹ̀ lélé. Báyi ni Olúwa wí fún eni àmi òróró rẹ̀, fún Kírúsi, eni tí mo ti di ọwọ̀ ọtún rẹ̀ mú, láti ẹ̀gun àwọn orilẹ̀-èdè níwájú rẹ̀; èmi yóò sì tú igbànú àwọn ọba sílẹ̀, láti sí àwọn ẹnu-ọ̀nà aláwọ̀ méjì sílẹ̀ níwájú rẹ̀; a kì yóò sì tí àwọn ẹnu-ọ̀nà náà pa; èmi yóò lọ níwájú rẹ̀, èmi yóò sì mú àwọn ibi yíyọ̀ dà sí títọ̀: èmi yóò fọ̀ àwọn ẹnu-ọ̀nà idẹ̀ túútúú, èmi yóò sì gé àwọn ọ̀pó irin ya. Èmi yóò sì fí àwọn isúra òkùnkùn fún ọ, àti àwọn ọ̀rọ̀ ikòkò tí ibi ipamọ̀, kí iwọ̀ lè mọ̀ pé èmi, Olúwa, eni tí n pé ọ ní orúkọ rẹ̀, ni Ọlọrun Ísráẹ̀lì. Nítorí Jékòbù iránṣẹ̀ mi, àti Ísráẹ̀lì ayànfẹ̀ mi, ni mo ẹ̀ pé ọ ní orúkọ rẹ̀ pàápàá: mo fí orúkọ àkànṣẹ̀ pé ọ, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé iwọ̀ kò mọ̀ mí. Èmi ni Olúwa, kò sì sí ẹ̀lómíràn, kò sì Ọlọrun mírán légbẹ̀ mi: mo fí agbára di ọ, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé iwọ̀ kò mọ̀ mí: kí wọn lè mọ̀ láti ilà-oòrùn, àti láti iwọ̀-oòrùn, pé kò sì ẹ̀lómíràn légbẹ̀ mi. Èmi ni Olúwa, kò sì sí ẹ̀lómíràn. Isaiah 44:28–45:6.

Kírúsi jẹ̀ àpeṣe Kristi, nítorí ó jẹ̀ “eni tí a fí òróró yàn” tí Olúwa, a sì pé e ní “olùṣò-àgùntàn” Ọlọrun, eni tí n kọ Jerusalemu tí ó sì n fí ipilẹ̀ tẹ̀npilì lélé. Ọun ni eni tí ó ní í ẹ̀ pẹ̀lú síṣí àwọn ẹ̀nubodè tí a tí pa, gégé bí Kristi ẹ̀ jẹ̀ Eni tí ó n sí, tí kò sì sí èniyàn tí ó lè tí í; tí ó sì n tí, tí kò sì sí èniyàn tí ó lè sí i. A sì fí “àwọn isúra òkùnkùn, àti ọ̀rọ̀ ikòkò àwọn ibi aṣínà” fún Kírúsi. Kírúsi mú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àami ọ̀nà ẹ̀ lórí ilà àwọn isisẹ̀ itúnṣe.

Ó fí àmi sí àkókò òpin, nígbà tí àngẹ̀lì àkókó dé, nígbà tí a tú ìdì Danieli sílẹ̀, tí ìmọ̀ sì tún pọ̀ sí i lẹ̀yìn náà, ìmọ̀ tí ó tí inú “isúra òkùnkùn, àti ọ̀rọ̀ ọ̀lọ̀rọ̀ tí a fí pamọ̀ ní ibi ikòkò” wá. Àwọn “isúra òkùnkùn, àti ọ̀rọ̀ ọ̀lọ̀rọ̀ tí a fí pamọ̀ ní ibi ikòkò” wọnyí ni ó dá “ipilẹ̀” tí a “kọ” náà pọ̀, àti “tẹ̀mpilì” tí a ó “fí lélé”. Kristi, eni tí Kírúsi jẹ̀ àpeṣe rẹ̀, ni “eni àmi òróró” Oluwa, gégé bí a tí fí àmi òróró yàn Kristi nígbà iribomi Rẹ̀. Nítorí náà, Kírúsi kì í ẹ̀ dídẹ̀ àngẹ̀lì àkókó nikan, ó tún jẹ̀ àngẹ̀lì kejì tí n fún àngẹ̀lì àkókó ní agbára nígbà tí ó sọkalẹ̀, gégé bí Èmí Mímọ̀ tí sọkalẹ̀ nígbà tí a fí àmi òróró yàn Kristi. Ní October 22, 1844 Kristi sí ilẹ̀kùn tabí “ẹnu-ọ̀nà” sí Ibi Mímọ̀ Jùlọ, èyí tí ó jẹ̀ ẹnu-ọ̀nà

kan tí a ti ti. Kírúsi tún fi didé ángèli kẹta hàn.

Sírúsi ni ángèli àkòkò, àti pé ángèli àkòkò ní gbogbo àwọn èròjà gbogbo àwọn ángèli mètèta. Sírusi ni àkòkò ikeyin ní ọdún 1798, nígbà tí ángèli àkòkò dé. Sírusi dúró fún Ojọ kẹtálá, oṣù Kejo, ọdún 1840 nígbà tí a fi agbára fún ihìn-iṣe ángèli àkòkò (fi òróró yàn án). Ó dúró fún iṣe fifi ipilẹ̀ lélé, gégé bí a ti ṣàpẹrẹ̀ rẹ̀ nínú ṣiṣe àtẹ̀ iwòye 1843 ní oṣù Karùn-ún ọdún 1842. Ó dúró fún kíkó tẹ̀npilẹ̀ náà, bí a ṣe ya àwọn egbé méjì sọtò ní ibànújẹ̀ àkòkò ní Ojọ̀ kọ̀kàndínlógún, oṣù Kerin, ọdún 1844, ó sì tún dúró fún iyapa kejì ní ibànújẹ̀ nílá ti Ojọ̀ kejilélógún, oṣù Kẹwàá, ọdún 1844.

Gbogbo àwọn àmì-òṅà ìgbimọ̀ àtúnṣe ti àwọn Millerite ni a ṣe àpẹrẹ̀ wọn nípasẹ̀ Kírúsi, nítorí náà àwọn àmì-òṅà wònyen náà n ṣe àpẹrẹ̀ àwọn àmì-òṅà ìgbimọ̀ ti egbé ọgọ̀rùn-ún kan àti egbàà mẹ̀rínlélógòjì. Àwọn ìgbimọ̀ Millerite ni a ṣáájú pẹ̀lú àwọn àmì tí Kristi fi hàn pé wọn yòò ṣáájú itàn àwọn Millerite.

“Àsọtélé̀ kì í ṣe pé ó kan n ṣò ọ̀nà àti ètẹ̀ ibò wá Kristi ṣáájú nikan, ṣùgbón ó tún n fi àwọn àmì hàn nípasẹ̀ èyí tí èniyàn yòò fi mọ̀ ìgbà tí ó bá súnmọ̀. Jésù wí pé: ‘Àwọn àmì yòò sì wà nínú oòrùn, àti nínú ọ̀ṣùpá, àti nínú àwọn iràwò.’ Luku 21:25. ‘Oòrùn yòò ṣú dárádára, ọ̀ṣùpá kì yòò sì fi imọ̀lẹ̀ rẹ̀ hàn, àwọn iràwò ọ̀run yòò sì ṣubú, a ó sì mi àwọn agbára tí n bẹ̀ ní ọ̀run. Nígbà náà ni wọn yòò sì rí Ọmọ̀ èniyàn tí n bọ̀ nínú àwọ̀sánmà pẹ̀lú agbára nílá àti ògo.’ Marku 13:24–26. Onítúmọ̀ ifihàn náà sì ṣe àpẹ̀júwe àkòkò àwọn àmì tí yòò ṣáájú ibò wá kejì pé: ‘Ìṣẹ̀lẹ̀ ilẹ̀ nílá sì wáyé; oòrùn sì di dúdú bí aṣò ọ̀fò tí a fi irun ṣe, ọ̀ṣùpá sì dàbí èjẹ̀.’ Ifihàn 6:12.”

“A rí àwọn àmì wònyí kí ọ̀rúndún kọ̀kàndínlógún tó sí. Ní imúṣè àsọtélé̀ yìí, ní ọdún 1755, ìṣẹ̀lẹ̀ imìtiti ilẹ̀ tí ó burú jù lọ nínú gbogbo èyí tí a ti kọ̀ sílẹ̀ rí ṣẹ̀lẹ̀.” The Great Controversy, 304.

Àwọn àmì tí ó kẹ̀de Wíwá Kejì bèrẹ̀ diẹ̀ ṣáájú ọdún 1798, ní ọdún 1755. Ọdún 1798 ni iparí ìgbèkùn Ísírẹ̀lì ti èmí nínú Bábílónì ti èmí, èyí tí Sister White kọ̀ni pé a ṣe àpẹrẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ ìgbèkùn gidì ti Ísírẹ̀lì gidì nínú Bábílónì gidì, èyí tí ó parí ní ọ̀pin ọdún àádòrin ìgbèkùn náà, nígbà tí Kírúsi wólé nípasẹ̀ àwọn ẹ̀nubodè tí a sí sílẹ̀, tí ó sì gba Bábílónì, tí ó sì pa Bélṣásàrí.

“Ní òní, ijo Ọlọ̀run ní òmìnira láti máa tẹ̀síwájú títí yòò fi mú ètò àtọ̀runwá fún ìgbàlà irú-ọmọ̀ èniyàn tí ó ṣonù dé imúṣè. Fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rúndún, àwọn èniyàn Ọlọ̀run jìyà idiwò sí òmìnira wọn. Wọn fòfin de iwàásù ihinrere nínú mímọ̀ rẹ̀, a sì fi ijìyà líle jùlọ̀ jẹ̀ àwọn tí ó gbójúgbóyà láti ṣàìgbọ̀ràn sí àwọn àṣe èniyàn. Gégé bí àbájáde èyí, ogbà àjàrà iwà rere nílá ti Olúwa fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pátápátá láníni èni tí yòò ṣiṣe nínú rẹ̀. Wọn gba àwọn èniyàn ní imọ̀lẹ̀ ọ̀rò Ọlọ̀run. Òkùnkùn iṣinà àti ìgbàgbó asán halẹ̀ láti pa imọ̀ nípa ẹ̀sìn ọ̀títọ̀ rẹ̀. Ijo Ọlọ̀run lórí ayé wà ní ìgbèkùn dájú dájú ní àkòkò gígùn yìí ti inúnibini aláiláaánú, gégé bí àwọn ọmọ̀ Israẹ̀lì ti wà ní ìgbèkùn ní Bábílónì ní àkòkò ikó wọn lọ̀ sí ilẹ̀ àjẹ̀jì.” Prophets and Kings, 714.

Ọ̀pin àádòrin ọdún ní Babiloni jẹ̀ àpẹrẹ̀ 1798, ó sì wà àwọn àmì tí ó ṣáájú 1798, tí wọn kẹ̀de pé ipadàbò Kristi ti súnmọ̀ tòsí.

“Ifarahàn ogun Kúrúsi ní iwájú ọ̀giri Bábílónì jẹ̀ àmì fún àwọn Júù pé idásílẹ̀ wọn kúrò ní ìgbèkùn ti sún mọ̀lẹ̀. Ju ọgọ̀rùn-ún ọdún kan lọ̀ kí a tó bí Kúrúsi, Ìmísì tí ti mẹnù kan án ní orúkọ, ó sì ti mú kí a kọ̀ àkọ̀sílẹ̀ iṣe gidì tí yòò ṣe nípa gbígba ilú Bábílónì lórùn láiròtẹ̀lẹ̀, àti nípa pípèsè ọ̀nà fún itúsílẹ̀ àwọn ọmọ̀ ìgbèkùn.” Àwọn Wòlì àti Àwọn Oba, 551.

Kírúsi pèlú jé àpèpèrè àwọn àmì tí ó sháájú ọdún 1798. Àwọn akòwé-itan kò fi bèè şe kedere nípa ijọba Dáríúsi àti Kírúsi, sùgbón Ọrò Ọlórún şe kedere. Ijọba Mèdià-Pérsià tẹ lẹ Ijọba Bábílóni, àti ọba àkókò ti Mèdià-Pérsià ni Dáríúsi, bí ó tilẹ jé pé omo arákúnrin iyá rẹ, Kírúsi, ni ọgágun tí ó gba Bábílóni ní alẹ àríyá ikeyin Bèlísásári. Kírúsi àti Dáríúsi méjèjì jé àpèpèrè àkókò ọpin igbèkùn ọdún àádòrin nàà, èyí tí ó dúró fún àkókò ọpin ní 1798, tí ó sì tún jé àpèpèrè àkókò ọpin ní 1989.

Àkókò ipèyà ní inu itàn Mose ni a fi àmì sí pèlú ibi Aaroni àti Mose, tí ọdún mètá wà láààrin wọn. Itàn nàà shàpèpèrè itàn Kristi ní ipèye jùlò, àti pé àkókò ipèyà nínú itàn nàà ni a fi àmì sí pèlú ibi Johanu, àti lẹyin oshù mífà ni ibi Jesu, arákúnrin iyá rẹ. Àkókò ipèyà ní àwọn àmì-ọnà méjì, Dariusi àti Kírúsi sì jé àmì ọpin igbèkùn ọdún àádòrin, èyí tí ó jé àpèpèrè ọpin igbèkùn ọdún egbèrún kan, ọdún igba méjì, àti ọgòta. Ọgbé ikú eranko papali ní ọdún 1798, ni ikú eni tí ó ti gun ori eranko nàà tí ó sì ti jọba lóri rẹ tẹlé ní ọdún tí ó kàn. Ní 1989 Reagan àti Bush àkókò, jé ààrẹ méjèjì.

Kírúsi n fi àmì sí àwọn àmì tí n kede ibowò àkókò ikeyin, ó sì n fi àmì sí àkókò ikeyin nàà. Ó n fi àmì sí ilòsíwájú imò, àti fifi agbára fún iránshẹ àkókò nígbà tí àngèlì kan sòkalẹ wá, ó sì n fi àmì sí isẹ tí a sì gbé kalẹ nígbà nàà ní fifi àwọn ipilẹ lélé, isẹ kíkò tẹnpilì nàà, àti didé àngèlì keta nígbà tí Ọjísẹ Májẹmú nàà bá dé sí tẹnpilì Rẹ lójì.

Ní ọdún keta ti Kírúsi ọba Pérsià, a sí ọràn kan payá fún Dánièlì, eni tí a n pè ní Bèlísásári; ọràn nàà sì jé ọtító, sùgbón àkókò tí a yàn fún un gùn: ó sì lóye ọràn nàà, ó sì ní imò nípa iran nàà. Ní ojú wònyen èmi Dánièlì n sọfò fún ọsẹ mètá pípé. Èmi kò jẹ oúnjẹ didùn, bèè ni eran tàbí wáini kò wọ enu mi, bèè ni èmi kò fi ọróró kun ara mi rará, títi ọsẹ mètá pípé fi pari. Ní ojú kerinlélógún oshù kìn-ín-ní, bí mo ti wà lẹbàá odò nlá nàà, èyí tí a n pè ní Hiddékèlì. Dánièlì 10:1-4.

Àwọn àmì ọrò Kírúsi àti Bèlísásári dúró fún itàn àsòtélẹ kan pátó ní àwọn ojú ikeyin. Àmì ọrò Bèlísásári jé kí a mò pé àwọn èniyàn tí a n shàpèpèrè ni egbèrún kan ọgórún-ún meringlélógójì, tí wón jé iran ikeyin àwọn èniyàn májẹmú. A gbé wón kalẹ sínú itàn àsòtélẹ tí Kírúsi shàpèpèrè, èyí tí ó shàpèpèrè itàn tí ó sháájú 1798, àti 1989, àti September 11, 2001, nítorí Kírúsi shàpèpèrè gbogbo àwọn àmì ọnà wònyí. Ó tún shàpèpèrè idààmú ti July 18, 2020, àti àní ọfin Sunday tí yóò tètè dé ní Orilẹ-Èdè Amèrikà. Kókò pàtáki fún imúdájú ibi tí a fi ojú iwòyí Danieli ikeyin sí ní ti àsòtélẹ ni a mò nípasẹ ohun tí Danieli mò.

Nínú ẹsẹ kíiní, Dánièlì (Bèltesásári) ní imòye nípa “nńkan” nàà àti pèlú “iran” nàà. “Nńkan” nàà ni ọrò Héberù “dabar,” tí itumò rẹ jé “ọrò,” a sì lò ó láti ọwó Gébúrelì láti sojú iran “chazon” ti ọdún egbèrún méjì lónà ẹdègbeta àti ogún-ún (“àkókò méje”). “Iran” tí ó wà nínú ẹsẹ kíiní, èyí tí Dánièlì lóye, ni iran “mareh” ti ọdún egbèrún méjì àti ọdúnrun. Àwọn èniyàn májẹmú Ọlórún ti àwọn ojú ikeyin kò lóye “àkókò méje,” ní àkókò ọpin ní ọdún 1989. Wón kò lóye “àkókò méje,” títi di lẹyin September 11, 2001, nítorí nàà Dánièlì gbòdò wà ní àkókò isisẹ àtúnshẹ àsòtélẹ tí a sojú fún nípasẹ Kírúsi lẹyin September 11, 2001, nítorí Dánièlì, gégé bí asojú isisẹ àsòtélẹ ikeyin, lóye “nńkan” nàà àti “iran” nàà mejeeji.

A fi dá Daniel mò pé ó wà nínú àkókò ojú mókánlélógún ti ọfò. “Ní ojú wònyen” ti ọfò, Daniel wá lóye “ohun nàà,” ó sì tún ní ọye nípa “iran” nàà. Ọtító tí “ohun nàà” dúró fún ni a sí payá fún Daniel ní àwọn ojú ọfò. A shàpèpèrè àwọn èniyàn Ọlórún gégé bí àwọn tí n “sọfò” nínú àwọn ilà

itúnṣe diẹ sáájú Èkún Ọ̀gànjó Ọ̀ru. A sàpẹ̀rẹ̀ ọ̀fọ̀ nàà nínú Mata àti Maria tí wọn n sọ̀fọ̀ fún Lasaru, diẹ sáájú Ìwólé Ìṣẹ̀gun nàà. A fi í hàn nípàsẹ̀ irẹ̀wẹ̀sì lẹ̀yìn idánúkọ̀kọ̀ àkọ̀kọ̀ nínú itàn àwọn Millerite gégé bí Jeremiah ti sọ ọ.

A rí ọ̀rọ̀ rẹ̀, mo sì jẹ̀ wọn; ọ̀rọ̀ rẹ̀ sì di ayọ̀ àti idùnnú ọ̀kàn mi fún mi: nítórí a fi orúkọ̀ rẹ̀ pè mí, Olúwa Ọ̀lórún àwọn ọ̀mọ-ogun. Èmi kò jókòò nínú àpẹ̀jọ̀ àwọn ẹ̀lẹ̀yà, bèẹ̀ ni èmi kò yọ̀; mo jókòò ní idánikanwà nítórí ọ̀wọ̀ rẹ̀: nítórí iwọ̀ ti fi ibínú kún mi. Èṣe tí irora mi fi jẹ̀ àidá, tí ọ̀gbẹ̀ mi sì jẹ̀ aláiwòsàn, tí kò fẹ̀ gbà iwòsàn? Sẹ̀ iwọ̀ yóò ha jẹ̀ fún mi gégé bí èké pátápátá, àti bí omi tí n yẹ? Jeremiah 15:16–18.

Jeremiah kò “yọ̀,” gégé bí àwọn ará ilú Sódómù àti Ejibiti se yọ̀ nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá, nípa ikú àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì nàà. “Kí a má yọ̀” tùmò sí láti sọ̀fọ̀. Ìṣọ̀fọ̀ Belteshazzar fi hàn ìṣọ̀fọ̀ tí ó ní ibásepọ̀ pẹ̀lú ikú àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì nàà. Ní July 18, 2020, àti November 3, 2020, a pa àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì ti iwo Pùròtẹ̀sítàntì tòótọ̀ àti àwọn iwo Republikani ti ẹ̀ranko ayé ní àwọn ojú pópó Sódómù àti Ejibiti, níbi tí a sì ti kan Olúwa wa mó àgbélébùù pẹ̀lú. Nígbà tí a kan Olúwa wa mó àgbélébùù, àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn Rẹ̀ bèrẹ̀ sí í sọ̀fọ̀. Àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì wònyẹn ni a sàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá gégé bí Mósè àti Elijah.

Àwọn itọ̀kasí márùn-ún wà sí Kristi gégé bí Míkáẹ̀lì nínú Ìwé Mímọ̀, mẹ̀ta nínú ìwé Dániẹ̀lì, ọ̀kan nínú ìwé Júdù, àti òmíràn nínú ìwé Ìfihàn. Nínú orí kẹ̀wàá, èyí tí à n wò nísinsin yí, a mẹnuba Míkáẹ̀lì lẹ̀mẹ̀jì, nínú ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀tálá àti kọ̀kànlélógún, lẹ̀yìn nàà sì tún se é ní orí kejilá, ẹ̀ṣẹ̀ kìn-ín-ní. A fi í hàn ní Ìfihàn orí kejilá, ẹ̀ṣẹ̀ keje. Nínú Júdù, a fi Míkáẹ̀lì hàn gégé bí ẹ̀ni tí ó jí Mósè dide, ẹ̀ni tí ó jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn ẹ̀lẹ̀rìí nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá, tí ó kú sí ojú pópó.

Nítórí nàà, èmi yóò rán yín létí, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ẹ̀ ti mo èyí tẹ̀lẹ̀ rí, bí Oluwa, lẹ̀yìn tí ó ti gba àwọn ènìyàn nàà là kúró ní ilẹ̀ Ejibiti, se pa àwọn tí kò gbàgbọ̀ run lẹ̀yìn nàà. Àti àwọn àngẹ̀lì tí kò pa ipò wọn àkọ̀kọ̀ mó, sùgbón tí wọn fi ibùgbé tiwọn sílẹ̀, òun ni ó fi sínú ẹ̀wọ̀n ànìpẹ̀kun lábẹ̀ òkùnkùn dé idájọ̀ ojọ̀ nílá nàà. Gégé bí Sodomu àti Gomorra, àti àwọn ilú tí ó yí wọn ká pẹ̀lú, ní irú ọ̀nà kan nàà, tí wọn fi ara wọn lé pansàgà, tí wọn sì n tẹ̀lẹ̀ ẹ̀ran ara àjẹ̀jì, ni a fi hàn gégé bí àpẹ̀rẹ̀, ní fifi ijẹ̀bi iná ànìpẹ̀kun jìyà. Bàkan nàà pẹ̀lú ni àwọn aláìlẹ̀gbin wònyí n ba ara jẹ̀, wọn kẹ̀gàn àṣẹ̀, wọn sì n sọ̀rọ̀ búburú sí àwọn ọ̀lọ̀lá. Síbẹ̀ Mikaeli olórí àwọn àngẹ̀lì, nígbà tí ó n bá Èṣù jìyàn, tí ó sì n bá a se àrìyànjiyàn nípa ara Mose, kò gbójúgbóyà láti mú ẹ̀sùn-ọ̀rọ̀ ẹ̀gàn wá sí i, bí kò se pé, Ó ní, “Kí Oluwa bá ọ̀ wí.” Juda 5–9.

Nínú ìwé Júdà, nínú àkọ̀jọ̀pọ̀ ọ̀ràn Sódómù àti Ejibiti pẹ̀lú, èyí tí n sọ̀jú ilú nílá nàà níbi tí a ti pa Mósè àti Élijà nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá; Kristi, tí a sọ̀jú rẹ̀ nípa Míkáẹ̀lì, jí ara Mósè dide. Mósè àti Élijà ti kú fún ojọ̀ àpẹ̀rẹ̀ mẹ̀ta àti ààbọ̀ nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá, àti àwọn ojọ̀ ẹ̀kún fún Bẹ̀líteṣásàrí parí nígbà tí Míkáẹ̀lì sọ̀kalẹ̀ láti ọ̀run wá. Ilà lóri ilà, Dániẹ̀lì orí kẹ̀wàá ẹ̀ṣẹ̀ kinni tí tí dé ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀rin, n tọ̀ka sí àkọ̀kọ̀ ẹ̀kún nàà tí ó parí nígbà tí àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì nàà jí dide nípàsẹ̀ Míkáẹ̀lì.

A ó máa tẹ̀sìwájú nínú ẹ̀kọ̀ yí nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó tẹ̀lẹ̀.

“Baba yan Mose àti Elijah láti jẹ̀ àwọn ojìṣẹ̀ rẹ̀ sí Kristi, kí wọn sì fi imọ̀lẹ̀ Ọ̀run yin in lógo, kí wọn sì bá a sọ̀rọ̀ nípa irora nílá tí n bó wá sórí rẹ̀, nítórí pé wọn ti gbé lóri ayé gégé bí ènìyàn; wọn ti ní irírì ibànújẹ̀ àti ijìyà ènìyàn, wọn sì lè bá a kẹ̀dùn nínú idánwò Jesu, nínú ayé rẹ̀ níhin-in. Elijah, nínú ipò rẹ̀ gégé bí wòlì sí Ísírẹ̀lì, ti dúró fún Kristi, iṣẹ̀ rẹ̀ sì ti dàbí ti Olùgbàlà

dé iwọn kan. Àti pé Mose, gégé bí asáájú Ísírèlì, ti dúró ní ipò Kristi, ó n bá a sọ̀rò, ó sì n tẹ̀lé itọ̀nisonà rẹ̀; nítorí nàà, àwọn méjèjèjì wọ̀nyí, nínú gbogbo ogun ọ̀pọ̀ èniyàn tí wọn kóra jọ yí itẹ̀ Ọ̀lọ̀run ká, ni ó yẹ̀ jùlọ̀ láti ẹ̀se iránṣẹ̀ fún Ọ̀mọ Ọ̀lọ̀run.”

“Nígbà tí Mósè, ní ibínú gidigidi sí àìgbàgbó àwọn ọ̀mọ Ọ̀sírèlì, lu àpáta nàà nínú ibínú, tí ó sì fún wọn ní omi tí wọn n kẹ̀ pe fún, ó gba ògo nàà sí ara rẹ̀; nítorí ọ̀kàn rẹ̀ kún tán pátápátá pẹ̀lú àimọ̀riri àti iṣekúṣe ọ̀nà àwọn ọ̀mọ Ọ̀sírèlì, tóbẹ̀ẹ̀ tí ó fi Ẹ̀sàì bu ọ̀lá fún Ọ̀lọ̀run, kí ó sì gbé orúkọ rẹ̀ ga, ní Ẹ̀sise iṣẹ̀ nàà tí Ó ti pàṣẹ̀ fún un láti ẹ̀se. Ète Olódùmarè ni láti máa mú àwọn ọ̀mọ Ọ̀sírèlì wọ̀ ibi inira ní igbà púpọ̀, lẹ̀yìn nàà, nínú ànì nílá wọn, láti fi agbára rẹ̀ gbà wọn, kí wọn lè mọ̀ itọ̀jú àkànṣe rẹ̀ sí wọn, kí wọn sì yin orúkọ rẹ̀ lógo. Sùgbọ̀n Mósè, ní fifi ara rẹ̀ jọ̀wọ̀ fún ifẹ̀kúfẹ̀ẹ̀ àdání ti ọ̀kàn rẹ̀, gba ọ̀lá tí ó yẹ̀ fún Ọ̀lọ̀run sí ara rẹ̀, ó sì Ẹ̀subú sínú agbára Satani, a sì kọ̀ ọ̀ láti wọ̀ ilẹ̀ ilé́rì nàà. Bí Mósè bá ti dúró Ẹ̀sinsin, Olúwa ibá ti mú un wọ̀ ilẹ̀ ilé́rì nàà, lẹ̀yìn nàà ibá sì ti yí i padà sí Ọ̀run láì jẹ̀ kí ó rí ikú.”

“Gégé bí ó ti rí, Mósè kojá nípasẹ̀ ikú, sùgbọ̀n Ọ̀mọ Ọ̀lọ̀run sọ̀kalẹ̀ láti Ọ̀run wá, ó sì jí i didẹ̀ kí ara rẹ̀ tó rí ibàjẹ̀. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé Satani bá Míkáèlì jà fún ara Mósè, tí ó sì sọ̀ pé ó jẹ̀ ikógun tí ó tọ̀ sí ọ̀un ní ẹ̀tọ̀, kò lè borí Ọ̀mọ Ọ̀lọ̀run; a sì gbé Mósè, pẹ̀lú ara tí a ti jí didẹ̀ tí a sì ti fi ògo bò, lọ̀ sí àwọn àgbalá Ọ̀run, ó sì di ọ̀kan nínú àwọn méjèjèjì ọ̀lọ̀lá, tí Baba ti fún ní iṣẹ̀ ni kí wọn máa Ẹ̀rànwọ̀ fún Ọ̀mọ̀ rẹ̀.”

“Nípa fifi ara wọn sílẹ̀ kí oorun borí wọn bá yí, àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn nàà ti pàdánù ijíròrò tí ó wáyé láàárín àwọn iránṣẹ̀ ọ̀run àti Olúdàndè tí a ti yin lógo. Sùgbọ̀n nígbà tí wọn jí lójijì kúrò nínú oorun jíjinlẹ̀, tí wọn sì rí iran gíga nàà ní iwájú wọn, inú wọn kún fún ayọ̀ gbígbóná àti ibèrù mímọ̀. Bí wọn ti n wo irísí títàn Olùkọ̀ wọn olùfẹ̀, a fi ipa mú wọn láti fi ọ̀wọ̀ bo ojú wọn, nítorí pé wọn kò lè fara da ògo àilèsọ̀ tí ó bo ẹ̀dá rẹ̀, tí ó sì n ta itànsán imọ̀lẹ̀ jáde bí ti oòrùn. Fún igbà diẹ̀, àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn nàà rí Olúwa wọn tí a ti yin lógo tí a sì ti gbé ga ní iwájú ojú wọn, tí àwọn ẹ̀dá títàn nàà sì n bu ọ̀lá fún un, àwọn tí wọn mò gégé bí àwọn ayanfẹ̀ Ọ̀lọ̀run.” The Spirit of Prophecy, ìdipò 2, 329, 330.